

Tăng cường công tác quản lý tăng, ni của GHPGVN trong kỷ nguyên số

ISSN: 2734-9195 13:33 28/03/2026

Giáo hội cũng cần thiết lập và công khai các đường dây nóng, hộp thư điện tử chính thức để tiếp nhận phản ánh từ Phật tử. Việc xác minh và xử lý nội bộ kịp thời từ lúc sự việc mới manh nha sẽ giúp ngăn chặn các cuộc khủng hoảng truyền thông không đáng có.

*Trong đạo Phật, “Giới luật là thọ mạng của Phật pháp, **Giới luật** còn là Phật pháp còn”. Trước sự phát triển mạnh mẽ của xã hội và không gian mạng, công tác quản lý tăng ni của Giáo hội Phật giáo Việt Nam (GHPGVN) đang đứng trước những cơ hội và cả những thách thức chưa từng có. Từ một số sự việc đáng tiếc liên quan đến tác phong, hoằng pháp và truyền thông vừa qua, đã đến lúc chúng ta cần nhìn nhận thẳng thắn để hoàn thiện hệ thống quản lý, gìn giữ niềm tin chánh tín của hàng triệu tăng ni, Phật tử.*

Hình mang tính minh họa. Nguồn: Internet

Sự việc của ông Trần Minh Thành (nguyên là Đại đức Thích Nhuận Đạt, đã xin xả giới hoàn tục) hay những lùm xùm xoay quanh phát ngôn, nội dung thuyết

giảng lịch chuẩn của một số tu sĩ gần đây đã để lại nhiều bài học sâu sắc. Những vết gợn này không đại diện cho toàn bộ Tăng đoàn Phật giáo thanh tịnh, hòa hợp (Sangha), nhưng lại bộc lộ những điểm cần khẩn trương khắc phục trong công tác Tăng sự và Hoằng pháp. Nhằm bảo vệ uy tín của Đạo pháp và Dân tộc, dưới đây là 5 vấn đề trọng tâm GHPGVN cần hướng tới trong thời gian tới:

Một là, minh bạch hóa cơ sở dữ liệu tăng, ni

Sự nhầm lẫn của dư luận trong vụ việc ông Trần Minh Thành (dù đã hoàn tục nhưng vẫn bị truyền thông và người dân gắn mác “nhà sư” khi xảy ra lùm xùm) cho thấy sự thiếu vắng của một kênh tra cứu thông tin chính thức và cập nhật về Tăng, Ni của GHPGVN.

Giáo hội cần khẩn trương xây dựng và hoàn thiện Cơ sở dữ liệu về tăng ni, được số hóa theo thời gian thực. Cổng thông tin điện tử của Giáo hội cần có phân hệ tra cứu công khai, giúp phật tử và cơ quan truyền thông dễ dàng xác minh tư cách pháp nhân, nơi sinh hoạt tôn giáo, hoặc trạng thái hiện tại (đang tu học, đang chịu kỷ luật, hay đã hoàn tục) của một người trong hình thức xuất gia.

Sự minh bạch này là lá chắn hữu hiệu nhất để ngăn chặn tình trạng giả danh tu sĩ trục lợi hoặc làm hoen ố hình ảnh Tăng đoàn Phật giáo thanh tịnh, hòa hợp (Sangha).

Hai là, chuẩn hóa và kiểm soát chặt chẽ hoạt động hoằng pháp trên không gian mạng

Hình minh họa tạo bởi AI

Không gian mạng là phương tiện hoàng pháp sắc bén, nhưng cũng là con dao hai lưỡi. Việc một số vị sư có phát ngôn thiếu ái ngữ, khiếm nhã hoặc truyền bá quan điểm lệch chuẩn về nhân quả, cúng dường đã gây bức xúc trong dư luận xã hội. Ban Hoàng pháp Trung ương kết hợp cùng Ban Thông tin Truyền thông cần sớm ban hành Bộ Quy tắc ứng xử và hoàng pháp trên không gian mạng.

Việc mở các kênh thuyết giảng đại chúng của tăng ni cần có sự kiểm duyệt, bảo chứng từ Ban Trị sự địa phương.

Bất kỳ cá nhân nào lợi dụng mạng xã hội để truyền bá tà kiến, mê tín dị đoan, hoặc có ngôn từ làm tổn hại thanh danh Giáo hội đều phải chịu trách nhiệm và bị xử lý nghiêm minh.

Ba là, chuyển đổi từ “xử lý sự vụ” sang “chủ động giám sát”

Thực tế cho thấy, nhiều quyết định kỷ luật gần đây thường được đưa ra sau khi mạng xã hội đã lan truyền hình ảnh tiêu cực và tạo thành làn sóng dư luận. Điều này khiến Giáo hội rơi vào thế bị động. Để khắc phục, Ban Kiểm soát và Ban Pháp chế các cấp cần chủ động thanh tra, giám sát oai nghi, đạo hạnh của tăng ni tại các cơ sở tự viện. Giáo hội cũng cần thiết lập và công khai các đường dây nóng, hộp thư điện tử chính thức để tiếp nhận phản ánh từ phật tử. Việc xác minh và xử lý nội bộ kịp thời từ lúc sự việc mới manh nha sẽ giúp ngăn chặn các cuộc khủng hoảng truyền thông không đáng có.

Bốn là, đặt “chất lượng” lên trên “số lượng” trong đào tạo và thọ giới

Sự phát triển về số lượng tự viện và tăng ni là dấu hiệu đáng mừng của Phật giáo nước nhà, nhưng không thể vì thế mà thỏa hiệp với chất lượng tu học. Những vi phạm về oai nghi, giới luật phần lớn bắt nguồn từ nền tảng thực tu chưa vững vàng. Giáo hội cần siết chặt các tiêu chuẩn thọ giới (Sa-di, Tỳ-kheo). Thời gian tập sự cần được kéo dài cùng với các kỳ sát hạch gắt gao hơn về mặt đạo hạnh, tâm lý và kiến thức Phật pháp căn bản. Các Học viện Phật giáo cần cân bằng giữa việc đào tạo học thuật và rèn luyện năng lực hành trì giới luật. Một vị Tỳ-kheo đích thực phải là người “hoàng pháp vi gia vụ, lợi sinh vi bổn hoài” bằng chính thân giáo và giới hạnh của mình.

Năm là, nâng cao năng lực truyền thông chủ động và xử lý tin giả

Trong kỷ nguyên số, thông tin sai lệch, hình ảnh cắt ghép do AI tạo ra có thể dễ dàng vu khống, bôi nhọ hình ảnh của Phật giáo. Ban Thông tin Truyền thông GHPGVN cần hoạt động với sự nhạy bén và chuyên nghiệp cao độ. Khi xuất hiện các luồng thông tin trái chiều hoặc sự cố liên quan đến tu sĩ, Giáo hội cần nhanh chóng phát đi thông cáo báo chí chính thức, định hướng dư luận bằng góc nhìn

chánh kiến. Sự lên tiếng kịp thời, minh bạch và dứt khoát không chỉ dập tắt tin giả mà còn thể hiện tinh thần trách nhiệm của Giáo hội trước xã hội.

Tinh thần của đạo Phật là tinh thần Tứ diệu đế - dùng cảm nhìn nhận nguyên nhân của những tồn tại (Khổ, Tập) để tìm ra con đường chuyển hóa (Diệt, Đạo). Việc chấn chỉnh công tác quản lý tăng ni không làm Phật giáo yếu đi, mà là cuộc thanh lọc cần thiết để Tăng đoàn ngày càng vững mạnh, thanh tịnh. Đó cũng là cách thiết thực nhất để GHPGVN giữ trọn niềm tin yêu của hàng triệu phật tử, tiếp tục phát huy tinh thần “Đạo pháp - Dân tộc - Chủ nghĩa xã hội” trong thời đại mới.

Tác giả: **Nguyễn Đức Toàn** - Phó Trưởng Phòng Tổng hợp, Ban Tôn giáo Chính phủ